

Številka: 070-5/2020/28

Ljubljana, 30. 11. 2021

EVA:

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Odgovor Vlade Republike Slovenije na pobudo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede presoje posledic sprejetih predpisov in ukrepov na človekove pravice ter za vzpostavitev centralne kontaktne točke za zagotavljanje ocene posledic sprejetega ukrepa oziroma predpisa na človekove pravice po posameznih ministrstvih – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G in 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na..... seji dne sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Odgovor na pobudo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede presoje posledic sprejetih predpisov in ukrepov na človekove pravice ter za vzpostavitev centralne kontaktne točke za zagotavljanje ocene posledic sprejetega ukrepa oziroma predpisa na človekove pravice po posameznih ministrstvih.

mag. Janja Garvas Hočevar
v. d. GENERALNEGA SEKRETARJA

Priloga:

- Odgovor Vlade Republike Slovenije na pobudo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede presoje posledic sprejetih predpisov in ukrepov na človekove pravice ter za vzpostavitev centralne kontaktne točke za zagotavljanje ocene posledic sprejetega ukrepa oziroma predpisa na človekove pravice po posameznih ministrstvih

Prejmejo:

- Varuh človekovih pravic,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Ministrstvo za javno upravo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
<ul style="list-style-type: none"> - Boštjan Koritnik, minister, - Urška Ban, državna sekretarka, - mag. Saša Jazbec, v. d. generalne direktorice, - Genovefa Ružič, vodja Sektorja za odpravo administrativnih ovir, boljše zakonodajo in kakovost v javnem sektorju, - Slavko Patekar, sekretar. 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Gradivo vsebuje odgovor Vlade Republike Slovenije na pobudo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede presoje posledic sprejetih predpisov in ukrepov na človekove pravice ter za vzpostavitev centralne kontaktne točke za zagotavljanje ocene posledic sprejetega ukrepa oziroma predpisa na človekove pravice po posameznih ministrstvih.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,				
– odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,				
– obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma				

projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
V skladu s sedmim odstavkom 9. člena Poslovnika Vlade RS (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 80/13 in 10/14) javnost ni bila povabljenjena k sodelovanju, ker gre za predlog sklepa vlade.	
<p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – .</p> <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani.</p> <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p> <p>Poročilo je bilo dano</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
<p>Boštjan Koritnik MINISTER</p>	

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 - ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na..... seji dne sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Odgovor na pobudo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede presoje posledic sprejetih predpisov in ukrepov na človekove pravice ter za vzpostavitev centralne kontaktne točke za zagotavljanje ocene posledic sprejetega ukrepa oziroma predpisa na človekove pravice po posameznih ministrstvih.

mag. Janja Garvas Hočevar
v. d. GENERALNEGA SEKRETARJA

Priloga:

- Odgovor Vlade Republike Slovenije na pobudo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede presoje posledic sprejetih predpisov in ukrepov na človekove pravice ter za vzpostavitev centralne kontaktne točke za zagotavljanje ocene posledic sprejetega ukrepa oziroma predpisa na človekove pravice po posameznih ministrstvih

Prejmejo:

- Varuh človekovih pravic Republike Slovenije,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Ministrstvo za javno upravo.

Odgovor Vlade Republike Slovenije na pobudo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije glede presoje posledic sprejetih predpisov in ukrepov na človekove pravice ter za vzpostavitev centralne kontaktne točke za zagotavljanje ocene posledic sprejetega ukrepa oziroma predpisa na človekove pravice po posameznih ministrstvih

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije je na Vlado Republike Slovenije posredoval pobudo, da naj vlada v svojih gradivih vzpostavi novo polje, ki se nanaša na poseben, dodaten in preventiven ukrep, ki bi presegal okvire že obstoječih nomotehničnih smernic, zato da se s sprejetimi ukrepi Vlade v času koronavirusne bolezni in tudi drugimi predpisi ne bi posegalo v človekove pravice in svoboščine. Na takšen način bi se v prihodnosti lahko izognili morebitnim dvomom in nenazadnje sodnim postopkom zaradi kršitev človekovih pravic.

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije je prav tako podal predlog o vzpostavitvi centralne kontaktne točke za zagotavljanje ocene posledic sprejetega ukrepa oziroma predpisa na človekove pravice po posameznih ministrstvih.

Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju odgovarja na pobudo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije:

Kot je Vlada Republike Slovenije že odgovorila v predhodnih pobudah, so s sistemskega vidika v Republiki Sloveniji pravila normiranja opredeljena v Resoluciji o normativni dejavnosti in v Nomotehničnih smernicah, ki jih je treba postaviti v kontekst pravil, ki jih določajo Poslovnik Vlade Republike Slovenije in navodila za njegovo izvajanje ter Poslovnik državnega zbora. S pripravo in sprejetjem predpisov ob sodelovanju strokovne in druge zainteresirane javnosti se tako zasleduje tudi zelo pomemben cilj varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kar s predmetno pobudo izpostavlja tudi Varuh človekovih pravic Republike Slovenije.

Na podlagi 87. člena Ustave Republike Slovenije se pravice in obveznosti urejajo z zakoni. Vsaka odločitev za pripravo zakona je posledica potrebe, da se z njim uredijo določene pravice in obveznosti. To lahko pomeni tudi urejanje človekovih pravic ali poseganje vanje. Odločitev za zakon zato sama po sebi vsebuje tudi dolžnost utemeljitve urejanja človekovih pravic ali posegov vanje, kar je sestavni del uvoda in obrazložitve zakona že sedaj, ne da bi bilo treba to obravnavati v okviru posebnega segmenta presoje posledic zakona.

Človekove pravice so ustavna materija, zato njihovo urejanje z zakoni vedno terjaja obrazložitve z vidika ustavne skladnosti, pri čemer se presoja v skladu z zahtevami iz ustave (da morajo biti posegi v človekove pravice in temeljne svoboščine primerni, nujni in sorazmerni) opravlja pri zakonih že sedaj.

Načeloma se nobene človekove pravice in temeljne svoboščine ne sme neposredno urejati s podzakonskim predpisom, kar pomeni, da se človekovih pravic in svoboščin s podzakonskim predpisom tudi ne da omejevati. Edina izjema je situacija, ko zakon pooblašča izvršilno vejo oblasti, da s predpisom določi konkreten ukrep, ki ima splošni pomen, izmed več možnih ukrepov. V tem primeru sicer vsi ukrepi temeljijo na posegih, ki jih omogoča zakon, iz gradiva za obravnavo podzakonskega predpisa pa mora izhajati, kakšni konkretno bodo ti posegi v človekove pravice oziroma temeljne svoboščine, kateri ukrep bo izbran, koliko časa bo trajal, na koga se bo nanašal, kako intenziven bo, ali bo imel posledice še na druge človekove pravice in temeljne svoboščine (npr. v primeru covid-19 ima omejitev gibanja lahko posledico na družinsko življenje, na pravico do zasebne lastnine, na svobodno gospodarsko pobudo) itd.

Presoja (nedopustnih) posledic zakonskega in podzakonskega predpisa na človekove pravice in temeljne svoboščine je v fazi medresorskega usklajevanja, to je pred predložitvijo gradiva vladi v obravnavo, že uveljavljena in tudi poteka. Vsak organ državne uprave mora tako kot tudi vsak drug državni organ ves čas delovati po ustavi in zakonu, zato morajo tako rekoč vsi udeleženi v predhodnem medresorskem usklajevanju proučiti gradivo tudi z vidika morebitnih nedopustnih posegov predpisa v človekove pravice in temeljne svoboščine. Vsa ta mnenja niso obvezujoča, saj sme obvezujoča stališča o ustavnosti predpisa, torej tudi o dopustnem ali nedopustnem vplivu na človekove pravice, zavzemanj le Ustavno sodišče Republike Slovenije. Iz navedenega izhaja, da je presoja vplivov predpisov na človekove pravice in temeljne svoboščine v predhodnem medresorskem usklajevanju že formalno urejena, od predlagatelja gradiva pa je odvisno, ali bo pritrdil napravljeni oceni vplivov in uskladil gradivo, saj, kot rečeno, mnenja niso obvezujoča, obenem pa lahko predlagatelj tudi sam zavzame svojo, drugačno oceno vplivov.

Vlada Republike Slovenije sicer ne nasprotuje predlogu, da bi se v uvodu zakona, v delu, ki se nanaša na presojo posledic zakona, dodalo novo rubriko, ki se nanaša na vpliv na človekove pravice in temeljne svoboščine, vendar bi želeli morebitno uvedbo ločene/dodatne rubrike predhodno strokovno proučiti.

Glede pobude za vzpostavitev centralnih točk po posameznih ministrstvih za zagotavljanje ocene posledic sprejetega ukrepa oziroma predpisa na človekove pravice Vlada RS meni, da predlog ne bi doprinesel k boljšemu uresničevanju človekovih pravic in svoboščin, saj bi šlo le še za dodatnega presojevalca vplivov, katerega mnenja ne bi bila v ničemer bolj zavezujoča kot mnenja v usklajevanju že udeleženi organov in vzpostavljenih mehanizmov medresorskega usklajevanja na posameznem resorju, zato ga ne podpira.